

Kommunereformen er i gang og endringer i kommunestrukturen med sammenslåing av kommuner får betydning for mange interkommunale selskaper (IKS).

Strukturendringene medfører blant annet at deltakerkommuner slår seg sammen, og at deltakere trekker seg ut av selskaper og eventuelt går inn i andre samarbeid. Ved utredelse oppstår det en rekke spørsmål knyttet til økonomi.

IKS-loven regulerer dette overordnet i § 30 tredje ledd, der det fremgår følgende:

*«Utløsningssummen fastsettes til andelens nettoverdi ved oppsigelsesfristens utløp.*

*Utløsningssummen kan likevel ikke overstige verdien av deltakerens innskudd.*

*Utløsningssummen skal utbetales straks. Bestemmelsen i dette ledd kan fravikes ved avtale.»*

- En streng fortolkning av dette kan tilsa at en kommune som trer ut av et IKS kun får med seg det innskuddet kommunen opprinnelig tok med seg inn i selskapet. Legger man dette til grunn får den uttreddende kommunen ikke med seg noe av verdiskapningen og verdiøkningen som har funnet sted i virksomheten, og som man har vært med på å finansiere og legge til rette for.
- Det er heller ikke uproblematisk dersom en stor deltaker trer ut av selskapet og får med seg andelens reelle nettoverdi ved oppsigelsen (uavhengig av innskuddet). Dette kan få konsekvenser for de deltakere som blir igjen i selskapet, og kan ramme de kommunale tjenestene og medføre økte kostnader for deres innbyggere.
- Videre er det spørsmål om hva som ligger i begrepet «verdien av deltakers innskudd». Her gir IKS-lovens forarbeider eller kommentarutgaver begrenset veiledning og det fremstår dermed som usikkert hvilke økonomiske realiteter formuleringen innebærer.

## Behov for klargjøring

KS Bedrift har det siste året fått flere henvendelser fra medlemsbedrifter med spørsmål om forståelsen av § 30, og har også vært i kontakt med Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD). Vi mener det er behov for klarere regler eller noen retningslinjer knyttet til det økonomiske oppgjøret ved uttredd fra IKS-er.

Det er blant annet behov for å få avklart om, og eventuelt hvordan, verdiskapningen i selskapet skal fordeles mellom deltakere som trer ut og deltakere som blir igjen. I en situasjon der deltakere skal tre ut kan det være uenighet knyttet både til tolkningen av reglene og til fastsettelsen av verdier som gjør det vanskelig å komme til enighet.

Der eierne ikke har inngått en avtale på forhånd om hvordan det økonomiske oppgjøret ved uttredd skal være, faller man derfor tilbake på IKS-lovens regler og formuleringene i § 30.

Indre Hordaland Miljøverk IKS har [ifølge Kommunal Rapport](#) (krever innlogging) også henvendt seg til Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) for å få nærmere svar på hvordan reglene i [IKS-lovens § 30](#) skal tolkes og praktiseres.

KMD viser i sitt svarbrev 23. mai 2019 blant annet til at deltakerkommunene står fritt til å avtale oppgjøret seg imellom og til at de prinsippene for beregning av

utløsningssummen som fremgår av [selskapsloven § 2-33](#) kan gi veiledning. Likevel avklarer dette ikke mange av spørsmålene som oppstår.

KS Bedrift vil derfor ta kontakt med KMD på nytt for å følge opp denne saken, og også ta opp andre spørsmål om endringsbehov ved IKS-loven.